

Świetlica wiejska, jako placówka wsparcia dziennego

Świetlice wiejskie, to na ogół centra, prowadzące działalność kulturalną i edukacyjną na rzecz społeczności lokalnej.

Zgodnie z przepisami prawa (Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), świetlice mogą także funkcjonować, jako placówki wsparcia dziennego.

Poniżej najważniejsze normy i zasady dotyczące prowadzenia świetlic – placówek wsparcia dziennego z uwzględnieniem nowelizacji ustawy z dnia 25 lipca 2014 roku.

1. Placówkę wsparcia dziennego (PWD) prowadzi:

- a) gmina,
- b) podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania, tj.:
 - organizacja pozarządowa prowadząca działalność w zakresie wspierania rodziny, pieczy zastępczej lub pomocy społecznej;
 - osoba prawna i jednostka organizacyjna działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub pomocy społecznej.
- c) podmiot, który uzyskał zezwolenie, tj. np. osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą czy organizacja pozarządowa, której gmina nie zleciła prowadzenia PWD.

Do zlecenia realizacji zadań, o których mowa powyżej stosuje się Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Warto zauważyć, że realizacja zadania zleconego przez gminę w formie wsparcia lub powierzenia przez organizację, nie jest tożsama ze zleceniem jej prowadzenia PWD. Np. fundacja, która prowadzi PWD może otrzymać środki publiczne od gminy na realizację festiwalu, który zrealizuje z dziećmi objętymi opieką w PWD. Nie oznacza to jednak, że zlecono jej prowadzenie PWD, ale realizację projektu w PWD.

Dopuszcza się możliwość prowadzenia PWD przez powiat (zasięg ponadgminny). Analogicznie do uregulowań dotyczących gminy, powiat może placówkę prowadzić sam, zlecić jej prowadzenie, lub wydać zezwolenie na jej prowadzenie.

2. Warunki uzyskania zezwolenia

Ustawę o o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej uchwalono w 2011 roku. Ustawa stanowiła wówczas, że zezwolenie na prowadzenie placówki można otrzymać po przedstawieniu wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi miasta (w zależności od rodzaju gminy, w której znajduje się świetlica), pozytywnej opinii właściwego miejscowo komendanta Państwowej Straży Pożarnej i właściwego państwowego inspektora sanitarnego o warunkach bezpieczeństwa i higieny w budynku, w którym będzie mieścić się placówka. Obowiązek uzyskania zezwolenia nałożono także na placówki już istniejące. Na dostosowanie standardów do nowych przepisów organizacje miały czas do końca 2012 roku, a po nowelizacji prawa do końca 2014 roku. Wielu podmiotom nie udało się jednak do tej pory uzyskać pozytywnej opinii straży pożarnej oraz sanepidu.

Kolejna już nowelizacja przepisów dot. PWD (Ustawa z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw) jest szansą na uratowanie tych placówek.

Z ustawy został usunięty przepis stanowiący, że po upływie terminu 36 miesięcy placówki wsparcia dziennego mogą prowadzić działalność wyłącznie wtedy, jeżeli spełniają warunki określone w ustawie – w tym warunek uzyskania opinii straży pożarnej oraz sanepidu. Zgodnie z nowymi przepisami „po upływie terminu 42 miesięcy, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego mogą prowadzić działalność, jeżeli zapewnią dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu, co zostanie stwierdzone przez wójta (starostę, burmistrza miasta)”. Oznacza to, że jeżeli organ samorządowy uzna warunki lokalowe za wystarczające, może wyrazić zgodę na prowadzenie placówki, nawet jeżeli nie uzyskałaby ona pozytywnej opinii straży pożarnej i sanepidu. Czas na dostosowanie się do nowych uregulowań został wydłużony – z 36 miesięcy, do 42 (czas ten jest liczony od momentu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, czyli od 1 stycznia 2012 roku).

Nadal konieczne będzie uzyskanie pozytywnej opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz pozytywnej opinii właściwego państwowego inspektora sanitarnego dla wszystkich nowo powstających placówek, ale wymagania lokalowe i sanitarne, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego zostaną doprecyzowane w rozporządzeniu. Ponadto doprecyzowano, że opinie sanepidu oraz Straży Pożarnej wydawane są w drodze decyzji administracyjnej – co oznacza, że przysługuje od nich odwołanie.

Uzyskanie zezwolenia na prowadzenie PWD wymaga przedłożenia następujących dokumentów:

- dokumenty potwierdzające tytuł prawny do nieruchomości, na terenie której placówka wsparcia dziennego ma prowadzić działalność (nie dotyczy PWD w formie podwórkowej);
- odpis z właściwego rejestru;
- oświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON oraz numerze identyfikacji podatkowej NIP;

- pozytywne opinie właściwego miejscowo komendanta powiatowego lub miejskiego Państwowej Straży Pożarnej i właściwego państwowego inspektora sanitarnego o warunkach bezpieczeństwa i higieny w budynku, w którym będzie mieścić się placówka wsparcia dziennego, oraz najbliższym jego otoczeniu, mając na uwadze specyfikę placówki (nie dotyczy PWD w formie podwórkowej);
- statut placówki wsparcia dziennego lub jego projekt;
- regulamin organizacyjny placówki wsparcia dziennego lub jego projekt;
- informację o sposobie finansowania placówki wsparcia dziennego oraz o niezaleganiu w regulowaniu zobowiązań podatkowych i składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

3. Działania świetlic – placówek wsparcia dziennego

Dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego w celu wsparcia rodziny.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) specjalistycznej;
- 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona **w formie opiekuńczej** zapewnia dziecku:

- 1) opiekę i wychowanie;
- 2) pomoc w nauce;
- 3) organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona **w formie specjalistycznej** w szczególności:

- 1) organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne;
- 2) realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub

psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest **nieodpłatny**.

Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest **dobrowolny**, chyba że do placówki skieruje sąd.

4. Organizacja.

Pod opieką jednego wychowawcy w placówce wsparcia dziennego, w tym samym czasie, może przebywać **nie więcej niż 15 dzieci**.

5. Współpracownicy i sojusznicy.

W wykonywaniu swoich zadań placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

6. Kwalifikacje kadry.

Osoby zatrudnione w placówkach wsparcia dziennego muszą legitymować się szczególnymi kwalifikacjami związanymi z zajmowanym stanowiskiem, które szczegółowo określa Ustawa.

7. Zarządzanie.

Placówką wsparcia dziennego kieruje kierownik.

Istnieje możliwość tworzenia centrów administracyjnych zapewniającego wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną prowadzonych placówek wsparcia dziennego. W przypadku prowadzenia więcej niż jednej placówki wsparcia dziennego przez podmiot, któremu gmina lub powiat zlecił realizację tego zadania, albo przez podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta albo starosty, placówkami tymi może kierować jeden kierownik przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach wsparcia dziennego wychowawcy.

8. Regulamin.

Szczegółowe zadania oraz organizację działania placówki wsparcia dziennego, w tym rodzaj dokumentacji dotyczącej dziecka oraz sposób jej prowadzenia, określa regulamin organizacyjny placówki wsparcia dziennego opracowany przez kierownika tej placówki.

9. Wolontariusze.

Przy zapewnianiu opieki nad dziećmi przebywającymi w placówce wsparcia dziennego oraz wykonywaniu innych czynności związanych z realizacją zadań tej placówki można korzystać z pomocy wolontariuszy.

Wolontariuszem może być osoba, która nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Do organizacji pomocy wolontariuszy stosuje się Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

10. Kontrola

Kontrolę nad podmiotami organizującymi pracę z rodziną oraz placówkami wsparcia dziennego sprawuje wójt (lub odpowiednio zarząd powiatu).

Uwaga: znowelizowane przepisy zostały ogłoszone 4 września 2014 roku. Data wejścia w życie przepisów: 19 września 2014 roku.

Źródło:

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. nr 149 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1188)

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873 z późn. zm.)

Tekst nie jest opinią prawną. Ma charakter informacyjno-edukacyjny.

Opracowała: Iwona Raszeja-Ossowska